

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІУК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА , Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА , Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ , Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА , Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ , Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА , Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА , Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА , Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА , Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ , Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА , Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА , Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА , Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР , Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА , Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА , Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО , Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ , Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА , Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА , У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА , Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА , Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

правової бази, необхідність додаткового фінансування інклюзивних закладів освіти, академічна перевантаженість навчальних програм, які досить важко адаптувати до потреб дитини з фізичними вадами, негативне ставлення батьків інших дітей, - все це значно утруднює процес запровадження інклюзивного навчання.

Отож, побудва ефективної системи інклюзивної освіти в Україні можлива на основі взаємодії різних факторів,

насамперед посилення фінансування освіти. Також потрібно створити необхідні умови для повноцінного навчання дітей з особливими потребами у навчальних закладах, включаючи підготовку педагогічних працівників, надання індивідуальної підтримки. Важливим також є формування позитивної громадської думки щодо інклюзивної освіти шляхом залучення до цієї справи заохочення масової інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Язловецька О.В. *Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Педагогічні науки.* 2022. Вип. 200. С. 171-175.
2. Липа В.О., Серова С.О. *Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки.* 2022. Вип. 2. С. 121-127.

*Стаття надійшла до редакції
11 листопада 2024 р*

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПЕДАГОГАМ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЛАСНОГО МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

УДК 159.913

ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ,

КЗЗСО «Луцький ліцей №25 Луцької міської ради»

Анотація. У статті розглядається поради щодо культури здоров'я, душевної рівноваги і гармонізації, формування та збереження ментального здоров'я вчителя

Ключові слова: педагог, здоров'я, психічне здоров'я, ментальне здоров'я.

Постановка проблеми. Збереження психічного здоров'я – в наш час найактуальніша проблема. Професія вчителя в усі часи вважалася такою, яка має досить багато стресогенних чинників і ризиків втратити психічне здоров'я, розчаруватися в роботі, в собі, отримати психосоматичні захворювання [2].

Проблема захисту ментального здоров'я надзвичайно загострилася з початком повномасштабної війни. Дбати про своє ментальне (або психічне) здоров'я – така ж базова необхідність кожної людини, як і дбати про здоров'я

фізичне, тому що саме психічне здоров'я дозволяє повноцінно жити, реалізувати свій власний потенціал та справлятися із життєвими стресами, продуктивно і плідно працювати, а також робити внесок у життя своєї спільноти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній психолого-педагогічній літературі велика кількість досліджень присвячена вивченню сутнісних аспектів, чинників виникнення професійного стресу, професійної дезадаптації, синдрому емоційного згорання, боротьби зі стресом, шляхів

усунення синдрому емоційного згорання (М. Беребін, В. Бобрицька, Г. Зайцев, Г. Зайчикова, Л. Карамушка, С. Максименко, С. Маслач, М. Лейтер, Л. Мітіна, Е. Рутман, Л. Смик, Н. Самоукіна, Т. Форманюк, В. Шепель, Ю. Щербатих та ін.). Значно більшої уваги потребують дослідження, що стосуються розробки превентивних заходів та шляхів збереження і зміцнення професійного здоров'я педагога, формування стресостійкості майбутнього фахівця, шляхів і методів гармонізації його внутрішнього світу [1].

Мета статті – виробити рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я.

Виклад основного матеріалу. Стійкі вчителі – міцна опора для учнів. Вчителі не лише дають дітям нові знання, а ще й підтримують, допомагають справлятися з життєвими труднощами, вчать бути самостійними та відповідальними. Це складно та емоційно затратно навіть у мирні часи. А під час війни педагоги можуть стикатися з травматичним досвідом і так само, як діти, потребувати додаткової підтримки. Тому у складні часи надзвичайно важливо залишати час для себе, дбати про власний спокій та відпочивати.

Турбота про ментальне здоров'я допомагає впоратися зі стресом та збільшити заряд енергії. Клінічно доведено, що піклування про себе знижує ризик розвитку тривожно-депресивних розладів, покращує концентрацію, мінімізує розчарування та гнів і підвищує відчуття щастя. І найголовніше – це робить людину більш стійкою та стресорезистентною.

Турбота про ментальний стан знижує ризик серцево-судинних та онкологічних захворювань. А ще крім фізичної та психічної стійкості, для вчителів зараз важлива духовна складова. Адже піклування про себе допомагає людям усвідомити сенс життя. І завдяки цьому

педагоги можуть краще задовольняти власні цінності. Для вчителів, зокрема, це найкращий механізм стати більш ефективними для задоволення своєї цінності – бути підтримкою для учнів і допомогти країні.

Перше, на що ми звертаємо увагу – на кількість і тривалість сну. Найбільш красномовний показник, що у нас розсипається здоров'я, а психіка скоро почне руйнуватися, це коли ми дуже мало спимо і страждаємо від безсоння. Науковці кажуть, що 4-5 годин глибокого сну і 2-3 години неглибокого потрібні організму щодня. Якщо людина дотримується такого режиму, то кілька місяців вона може жити без якихось відхилень та негараздів зі здоров'ям. Отже, треба старатись, щоби ваш сон був 7-9 годин на добу.

Важлива не тільки кількість сну, але і якість. Обов'язково потрібно спати на горизонтальній рівній поверхні і в теплі. В холодних приміщеннях, бомбосховищах, тощо, потрібно класти на постіль грілки або звичайні пластикові пляшки з теплою водою. Якщо є можливість, потрібно подбати про рівну поверхню ліжка, тому що під час сну сидючи або напівсидючи хребет і все тіло отримує додаткове навантаження, і організм не відпочиває повноцінно.

У стресових умовах напрочуд важливо слідкувати за харчуванням – воно має бути максимально регулярним. Адже люди під час стресу часто забувають про те, що потрібно поїсти, і не відчують апетиту або навіть голоду. Тому, якщо це можливо, обов'язково забезпечте себе регулярним харчуванням три-чотири рази на день. Харчуватись краще за звичним режимом, тобто – в приблизно один і той самий час, як ви це робили раніше. Справа в тому, що наш організм так налаштований, що швидко звикає до циклічної системи, тому чим більше у нас повторюваних дій, тим менше сил наше

тіло витрачає на них і, відповідно, має більше енергії та життєздатності.

Під час війни просто необхідний контроль за думками і споживанням інформації, як би це важко не було зробити. Справа в тому, що психіка налаштована так – ми підсвідомо сприймаємо інформацію про небезпеку так, ніби це відбувається з нами, і починаємо переживати стрес. Наше тіло буквально каже нам «тікай, біжи, борись», задля чого починає виробляти гормони стресу. А ось при тривалому перенасиченні негативною інформацією в нашому тілі цих гормонів стає так багато, що організм починає руйнуватись [3].

Висновки і перспективи дослідження. Отже, стан ментального здоров'я педагога впливає на результати навчально-виховної роботи, професійні досягнення, а також на благополуччя здобувачів освіти. З метою забезпечення позитивного освітнього середовища та підвищення якості навчальної діяльності, необхідно приділити увагу підтримці ментального здоров'я вчителя.

Для ефективної роботи, збереження психічного здоров'я вчителю важливо відновити свій психоенергетичний потенціал, позбутися страхів, розчарування, пом'якшити вплив стресових ситуацій

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мешко Г. М., Мешко. О. І. Професійне здоров'я педагога як умова ефективної виховної діяльності. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/7664/97/> (дата звернення: 22.11.2024).
2. Тиха Л. О. Тренінг для педагогів «Збереження та зміцнення психологічного здоров'я педагога». URL: <https://vseosvita.ua/library/trening-dla-pedagogiv-zberezenna-ta-zmicnenna-psihologicnogo-zdorova-pedagoga-459920.html> (дата звернення: 22.11.2024).
3. Фіголь Н. П. Формування та збереження ментального здоров'я здобувачів початкової освіти. Методичні рекомендації. Луцьк, 2024 55 с.

*Стаття надійшла до редакції
23 листопада 2024 р*

ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ ТА ЕТИЧНЕ НАВЧАННЯ

УДК 373.3 091.212.7-046.22

ШАФРАНОВА ТЕТЯНА,

вчитель початкових класів

Вінницької гуманітарної початкової школи № 25

Сьогодні питання подолання освітніх втрат має вирішальне значення в нашій державі. У широкому сенсі **освітні втрати** означають втрату можливостей для всебічного розвитку учнів – інтелектуального, соціального, емоційного, психологічного тощо.

Вперше актуальності дане питання набуло з 2020 року у зв'язку з карантинними заходами, пов'язаними з початком пандемії COVID-19, перед

українською, як і світовою системою освіти в цілому, постали виклики, визначені міжнародними організаціями та провідними експертами як одна з найбільших проблем і загроз, спричинених світовою пандемією. Що спонукало до тривалого навчання учнівства у дистанційному форматі, з вираженою